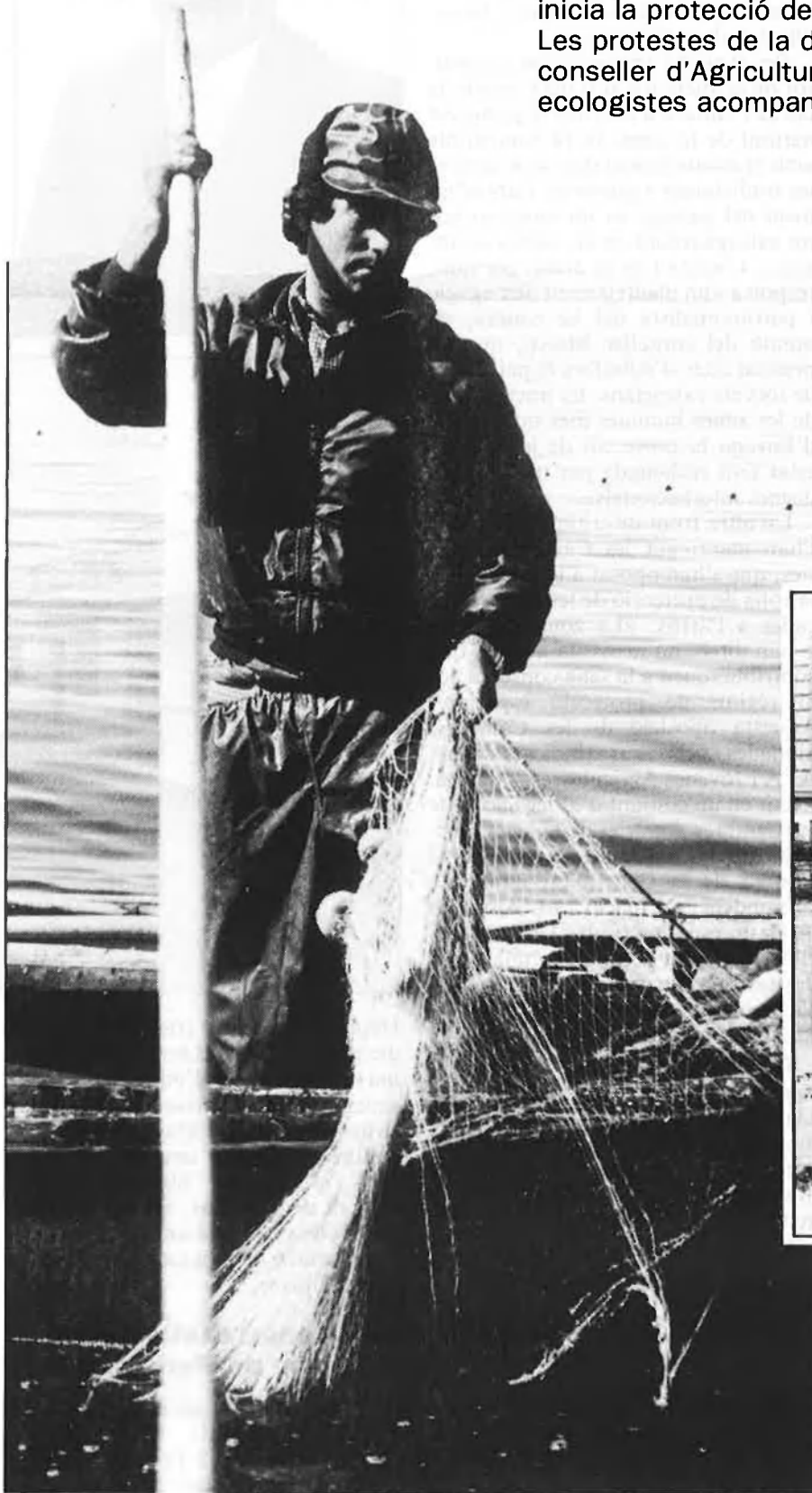

L'Albufera: primer parc natural valencià

Finalment, després de molts anys de reclamacions i crits d'alerta, un decret de la Generalitat valenciana inicia la protecció de l'Albufera com a parc natural. Les protestes de la dreta, l'estranya passivitat del conseller d'Agricultura i l'expectativa dels ecologistes acompanyen aquest fet històric.

Adolf Beltran

El Consell de la Generalitat valenciana decidia, el passat dia 8 de juliol, a proposta del conseller d'Obres Públiques, aprovar un decret sobre el «règim jurídic del Parc Natural de l'Albufera», mitjançant el qual el govern autònom assumia, finalment, la responsabilitat històrica de començar a salvar un paratge natural de gran importància, repetidament reivindicat per la societat valenciana. Un paratge que alguns naturalistes i biòlegs han arribat a considerar irrecuperable, donades les extremes con-

Un paratge que s'ha arribat a considerar irrecuperable.

dicions de degradació a què es troba sotmés.

En un país com el valencià, on, increïblement, no hi havia hagut fins avui ni una hectàrea de terreny considerat oficialment d'interès natural, la declaració de l'Albufera com a parc

natural és tota una novetat. El decret que ho ha fet possible preveu la protecció d'unes 18.000 hectàrees en els termes de València (ajuntament propietari del llac), Alfafar, Sedaví, Masanassa, Catarroja, Albal, Beniparrell, Silla, Sollana, Sueca, Cullera, Albalat de la Ribera i Algemesí. 3.000 d'aquestes hectàrees corresponen concretament al llac, prop de 1.000 a la Devesa del Saler, barra litoral que el separa del mar, i la resta a territoris de marjal, majoritàriament ocupats per cultius d'arròs que han anat conquistant espai a l'aigua i reduint considerablement les dimensions de la llacuna.

Així mateix, l'anomenada «lleï de l'Albufera», redactada d'acord amb la lleï estatal d'Espais Naturals Protegits, estableix una junta rectora del Parc, amb una trentena de persones que representen la Generalitat, els ajuntaments i els sectors socials afectats, i un Consell Directiu encarregat de la gestió i l'administració.

Oposició d'AP

El procés polític que ha conduït a la creació del Parc Natural de l'Albufera s'inicià el 22 de novembre de 1984, quan l'Ajuntament de València acordà per unanimitat sol·licitar-ne la declaració. I és precisament en aquest consistori, tan unànime aleshores en la demanda, on s'ha produït la contestació més dura a la iniciativa actual de la Generalitat. El regidor del grup popular, Martín Quirós, amb l'excés verbal i l'exhibicionisme que el caracteritzen, ha impugnat el decret, tot acusant l'alcalde de la ciutat, Ricard Pérez Casado, «d'assentir sense obrir la boca a la pèrdua del ple domini sobre l'Albufera».

Quirós ha opinat que «amb el decret de protecció de l'Albufera i la Devesa, València perd el ple domini de les que són les seues propietats», ha trobat que «la lleï de protecció és dolenta en general i lesiva per a València» i que té «un clar caràcter invasor, espoliador i atemptatori contra la Constitució i l'autonomia municipal». Quirós no s'ha estat, a més a més, de qualificar de «quasi feixista» l'actitud del conseller Blasco en aquest tema. Alianza Popular, fins i tot, ha tingut la barra d'anunciar que té intenció d'iniciar una campanya en defensa de la Devesa i l'Albufera amb l'eslògan que van utilitzar, en ple franquisme, els sectors democràtics i progressistes per a evitar-ne la urbanització: «El Saler és nostre i el volem verd».

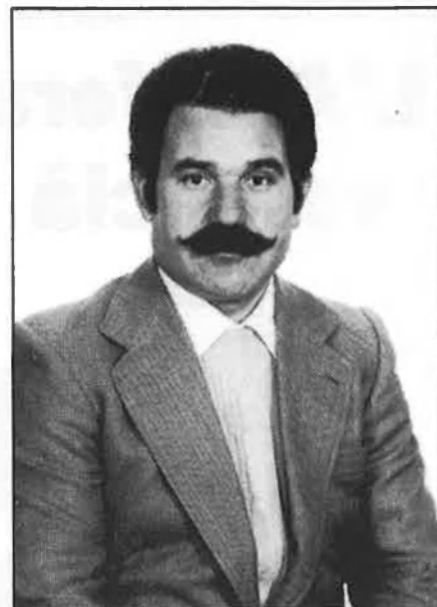
Per al conseller d'Obres Públiques, en declaracions realitzades a EL TEMPS, actiu amb la del regidor d'AP «deixen en precari qui les manté, ja que tots ens coneixem i sabem a qui se li poden aplicar determinats qualificatius. No tinc intenció d'entrar en polèmiques que van pel camí de la desqualificació i l'insult», ha explicat Rafael Blasco.

Per al qui ha aparegut com a impulsor de la iniciativa al si del Consell, la lleï de l'Albufera «permet la protecció natural de la zona, la fa compatible amb el manteniment dels usos agrícoles tradicionals i afavoreix l'aprofitament del paratge en un sentit social, tot salvaguardant-ne els valors ecològics». L'actitud de la dreta, per tant, respon a «un plantejament demagògic i patrimonialista del bé comú», en opinió del conseller Blasco, que ha precisat com «l'Albufera és patrimoni de tots els valencians. Es tracta d'una de les zones humides més importants d'Europa la protecció de la qual ha estat sent reclamada per molts organismes internacionals».

Un altre front de crítiques al decret l'han mantingut les Cambres Agràries, que s'han oposat a la inclusió en la zona de protecció de les terres dedicades a l'arròs. «La zona arrossera —han dit— no necessita normes que contribueixen a la seua conservació, ni règims de protecció especial». Aquesta oposició de les Cambres, ajudades pels seus sindicats afins: AVA i Joves Agricultores, s'han reflectit en un conjunt d'al·legacions de les Cambres Agràries de la zona afectada que inicien la seua exposició al Consell de la Generalitat amb una contundent afirmació: «L'Albufera no és un espai natural». Una afirmació que resulta definitiva, una vegada més, de l'esperit que representen els sectors atrinxerats darrere aquestes anacròniques entitats agràries.

Per contra, els sindicats agraris de signe progressista, com ara la Unió de Llauredors i Ramaders, que s'han mostrat favorables a la declaració de parc natural, el que han criticat és precisament la representació, en la Junta Rectora del Parc, de les Cambres Agràries com a tals, en perjudici d'una presència més representativa del camp valencià.

En realitat, darrere l'actitud de les Cambres Agràries s'amaguen interessos econòmics molt concrets, fonamentalment centrats en la possibilitat de transformació de camps d'arròs en terres de taronger o hortalisses. I l'Instituto para la Reforma y el

Desarrollo Agrario (IRYDA), màxim dessecador de zones humides de la península, apareix en l'ombra, amb subvencions que afavoreixen aquestes activitats. «El decret afavoreix els agricultors», repeteix, una vegada i una altra, el conseller Blasco. «Els no són, ni de bon tros, els màxims responsables de la contaminació del llac i la depuració de l'aigua beneficiarà els seus cultius».

La passivitat de Font de Mora

Crida l'atenció, en aquest punt, el silenci impassible del conseller d'Agricultura, Lluís Font de Mora, el departament del qual, en pura lògica,

D'esquerra a dreta, Lluís Martínez, Font de Mora, Rafael Blasco i Martín Quirós.

hauria d'estar molt més implicat en el tema del Parc Natural que el d'Obres Públiques. Tot pareix indicar, però, que en aquesta, com en altres situacions, la proverbial passivitat i la por a l'enfrontament amb les «forces fàctiques» del camp estan situant el conseller Font de Mora en una posició més que boirosa.

D'altra banda, els ajuntaments de la zona han mantingut, majoritàriament, una posició favorable al decret. Tal com ho explica a aquesta revista l'alcalde de Silla, Lluís Martínez, «si en un principi vam adoptar una actitud de reserva i d'un cert recel, la posició clara de la Generalitat en el tema ha fet que els ajuntaments adoptem una actitud d'acceptació dels criteris

que recull el decret». Un decret que, per a Lluís Martínez, «és bo precisament per tot allò que la dreta crítica. Perquè limita bona part de la disposició del patrimoni natural que és l'Albufera i deixa obertes les portes a l'elaboració d'un Pla Especial que iniciï la recuperació del llac i el seu entorn». El decret, en opinió de l'alcalde de Silla, «no és la panacea, però fa possible que la salvació del llac es produeixi com a conseqüència de l'aplicació».

Els problemes més urgents que Lluís Martínez troba avui en la situació de l'Albufera són el de la contaminació, el dels aterraments naturals, i el de la pressió demogràfica. Pel que fa a la contaminació, en distingeix tres tipus: la dels residus urbans, la de procedència industrial i la de procedència agrícola, per la utilització de pesticides, fruit d'una forma de cultiu bastant irracional. «Tota la comarca de l'Horta, i la de la Ribera, tenen un greu problema de contaminació dels aqüífers, amb índex de nitrats en l'aigua potable que supera els nivells òptims».

Eliminar la contaminació

L'alcalde de Silla, que amb els altres alcaldes de la zona ha mantingut reunions per adoptar una posició coordinada pel que fa el cas, creu que la redacció del pla de conservació, la delimitació definitiva de les dimensions del parc, la lluita contra la contaminació i l'establiment dels mètodes de finançament són els objectius més immediats que s'haurà de plantejar la Junta Rectora, l'organisme directiu del nou Parc Natural.

El conseller Blasco, al seu torn, creu que s'han posat les bases per a la regeneració de l'Albufera, «un indret que, efectivament, està molt deteriorat, però que pot demostrar molta capacitat de recuperació si aconseguim tallar-ne la contaminació. Objectiu de la Junta rectora serà, en aquest sentit, la coordinació de les inversions de les diferents administracions públiques en obres de depuració com ara el Col·lector Oest, que té pràcticament acabada la primera fase i que veurà subhastada la segona, per un pressupost de 600 milions de pessetes, el pròxim mes d'octubre». Aquest col·lector té la missió d'evitar la contaminació que ara pateix el llac pels vessaments urbans, en una zona on hi ha prop de 4.000 indústries que fan abocaments a l'Albufera i una població de prop de 140.000 habitants.

Amb l'aprovació de la memòria econòmica, amb unes primeres dotacions ja adjudicades de 38 milions de pessetes per a posar en marxa la infraestructura del nou òrgan de govern del Parc Natural i els primers estudis tècnics i biològics, s'hauran d'establir els mètodes de finançament de les accions a desenvolupar en el parc.

Mentrestant, en mitjans ecologistes i especialitzats, la declaració de parc natural ha estat rebuda amb l'expectativa de veure si l'ample marc que obre el decret, que haurà de concretar-se progressivament, serà eficaç per a la salvació del llac i el seu entorn, àmbit de fonamental importància per a un espectacular nombre d'aus i espècies animals diverses, ecosistema singularíssim i, òbviament, insubstituïble. □